

Nacionalistički radikali uvijek daleko od stvarnosti

PIŠE: DAVOR GJENERO

Specijalno za Povelju iz Zagreba

Balkanu, sa razarajućim posledicama, koje uključuju i stvaranje islamske republike u centralnoj Bosni. Server na svom blogu podseća bivšeg kolegu iz administracije SAD na zvaničan američki stav u odnosu na tu ideju. To smo nekada zvali, ističe Server, "neodrživa islamska poludržavica koja bi služila kao platforma iranskom terorizmu u Evropi", i dodaje, kako ne vidi u čemu bi tu bio interes SAD i Srbije. Montgomeri, međutim, o tome više ne mora da brine, kako se dalje navodi na blogu, jer on radi za Tomislava Nikolića.

Problem bi mogao da bude veći za Nikolića koji će, ukoliko želi dobrodošlicu u Vašingtonu, objašnjava Danijel Server, morati da zauzme proevropski stav, u skladu sa idejom o celovitoj BiH. Dovođenje u vezu sa Montgomerijevim zauzimanjem za podelu Bosne i Kosova, po njegovom mišljenju, nije dobar način da se Nikolić oslobodi asocijacija koje ga vezuju za tvrdolinijaški, antievropski etnički nacionalizam Srpske radikalne stranke, od koje se odvojio 2008. godine.

Server piše i o svojim razmišljanjima o tome šta bi zapravo Montgomeri mogao da radi za Nikolićev novac, i zaključuje da bi on mogao da kontaktira svoje stare prijatelje iz administracije, Nacionalnog saveta za bezbednost i Kongresa, kako bi šefu "naprednjaka" zakazao sastanke sa njima. To je, pak, nešto što bi šef jedne parlamentarne partije mogao i trebao da radi preko svog sekretara, ili ambasade u Srbiji, zaključuje Server i dodaje, kako bi on to isto učinio za Nikolića potpuno besplatno, jer je, kako ističe, on zagovornik toga da Vašington sluša sve elemente političkog spektra u Srbiji. Na kraju, bivši specijalni izaslanik SAD postavlja retoričko pitanje, da li možda Tomislav Nikolić uludo baca novac.

Kad je 15. aprila u Hagu objavljena presuda jedinoj trojici oficira Hrvatske vojske protiv kojih se vodio proces pred MKSJ, za Hrvatsku je započelo vrlo osjetljivo političko razdoblje. Haški proces iskazao se prilično promašenim, ali ne krivicom tribunala ili njegova tužiteljstva, već prije svega krivicom hrvatskih medija. Oni su cijeli proces pratili tek kao pr agenti jednoga od triju braniteljskih timova, onoga najkontroverznijega među optuženima, Ante Gotovine. U hrvatskoj su javnosti stvarali sliku kako tužiteljstvo iz rasprave u raspravu promašuje svoje ciljeve i ne uspijeva dokazati krivnju optuženih (naravno, prije svih Gotovine) i da je za prvooptuženog oslobađajuća presuda gotova stvar. Na takvoj percepciji tijekom procesa „javna“ je televizija ustrajala još večer prije objave presude, pa je u takvoj situaciji bilo logično da izrečena kazna, sukladna onome što je tražilo tužiteljstvo i u okvirima predviđenih zapriječenih kazni, u hrvatskoj javnosti odjekne kao šokantna. Naravno, ključni nacionalni policy-planeri nisu imali prava na to da je dožive kao šok, iako su javno, pomalo naivno, ustvrdili da su iznenađeni i presudom i visinom kazne.

Sama presuda ne može nadoknaditi ono što je propušteno tijekom procesa, a to je prilika za suočavanje s tamnom stranom prošlosti. Demagogija o nepravедnosti presude, njenoj neutemeljenosti na provedenom dokaznom postupku, političkom karakteru presude te urotničkim teorijama čvrsto je sjela u velikom dijelu javnosti, a dobila je potporu i od dominantnog dijela medija. Upozorenja da je tijekom, a pogotovo nakon Oluje, bilo enormno mnogo zločina nad civilnim stanovništvom, da za te zločine nitko nije sankcioniran, a da su počinitelji uživali i političku i vojnu zaštitu, u hrvatskoj je javnosti bilo teže čuti nego li u vrijeme neposredno nakon Oluje kad su, u međuvremenu nažalost

ugašeni, tjednik Feral i dnevnik Novi list o njima ustrajno izvještavali.

Unatoč neprimjerenom medijskom odjeku presude, politička klasa nije napravila neki bitniji pogrešan korak. Predsjednica Vlade Jadranka Kosor najavila je, doduše, borbu protiv presude, a prije svega definicije o zločinačkom poduhvatu, predvođenom Franjom Tuđmanom, ali je ustvrdila da se u tu borbu ulazi pravnim sredstvima, na primjer ponovnim pokušajem dobivanja statusa „prijatelja suda“. U Briselu, na međuvladinoj konferenciji o proširenju EU, ministar vanjskih poslova Gordan Jandroković bio je još jasniji. Najavio je da će Hrvatska, poštujući načelo vladavine prava, poštovati i pravomoćnu presudu, kakva god ona bila.

Nešto manje spretan bio je potencijalni budući premijer Zoran Milanović. On je utvrdio da je odbacivanje definicije o zločinačkom poduhvatu kontinuitet politike njegove stranke, da je to počeo činiti još njegov prethodnik Ivica Račan, tada kao premijer, a da njegova stranka i on „nikada neće prihvatiti optužbu o zločinačkom pothvatu“. „Borbom protiv optužbe o zločinačkom pothvatu“ i odbijanjem da prihvati optužnicu, Račan je učinio najgoru uslugu

i Hrvatskoj i optuženome Gotovini. Budući da je odbijao postupiti po optužnici, tadašnji je premijer Gotovini ostavio dovoljno vremena za bijeg iz Hrvatske, a taj bijeg od međunarodnog krivičnog prava trajao je više od tri godine, i u tom je razdoblju Hrvatska bila blokirana u napretku pristupnih pregovora s EU. Milanović u diplomatskom koru i inače skuplja „negativne bodove“, i to svojim nepromišljenim populističkim izjavama i potezima, od razdoblja kad je opstruirao parlamentarnu potvrdu arbitražnog sporazuma sa Slovenijom (kojim je prevladana još jedna blokada pregovora), ili kad je tražio referendum o pristupanju NATO savezu, na kraju tog procesa i u uvjetima kad je bilo izvjesno da bi (iz posve drugih razloga, nevezanih s pristupanjem euro-atlantskom savezništvu) takav referendum propao.

Naravno, izvanparlamentarna margina hrvatske politike postavila se daleko radikalnije od nepromišljenog Milanovića. Zahtjevi za trenutnim prekidom pregovora o pristupanju EU, otkazivanjem svake suradnje s međunarodnim sudištem i ukidanjem zakona o aboliciji, kojim su oni pripadnici srpskih paravojnih formacija koji nisu počinili

KRIMINALNO UDRUŽENJE NA POGREŠNOJ ADRESI

Piše: Bojan al pinto Brkić

Srbija i Hrvatska, bivše jugoslovenske republike koje pokušavaju da prevladaju posledice međusobnog ratnog sukoba sa početka devedesetih godina prošlog veka, našle su (ne)očekivano zajedničko stajalište. Hrvatska i Srbija, naime, veruju da Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), sudi nepravedno - antisrpski i antihrvatski. Razlog za ovo potonje (da ne prepričavamo iz početka sve što je rečeno o antisrpskoj komponenti) je nedavna presuda prvostepenog veća kojom su hrvatski generali Ante Gotovina i Mladen Markač proglašeni krivima za etničko čišćenje tokom vojnih operacija na teritoriji Hrvatske 1995. godine i osuđeni na zatvorske kazne od 24, odnosno 18 godina, dok je treći optuženi general, Ivan Čermak, oslobođen optužbi. U obrazloženju pomenute presude, prvostepeno veće utvrdilo je postojanje udruženog zločinačkog poduhvata (varijacija termina kriminalnog udruženja) koje je uključivalo hrvatski državni vrh, na čelu sa predsednikom Franjom Tuđmanom, a čiji su Gotovina i Markač bili izvršioци; cilj udruženja bilo je proterivanje civilnog

stanovništva srpskog porekla, kako bi se promenila demografska karta Hrvatske.

U logičkom sistemu onih koji veruju da je presuda antihrvatska, to jest da je sud antihrvatski, Hrvatska je čista i nepatvorena i u njoj nije moglo biti kriminalnog udruženja, pa još ponajmanje u vrhu vlasti. Uopšte, sam koncept kriminalnog udruženja, veruje se, nije blizak Hrvatima, koji su veliki individualci. O kriminalnom udruženju se, poslednjih dana u Hrvatskoj, može govoriti samo u kontekstu nekih drugih naroda koji sve rade kolektivno... Recimo, Srba?

Divnu sliku o Hrvatskoj kao mediteranskom raj, državi nastaloj na herojstvu sinova i kćeri i ideji koju ništa ne može pomutiti, kvare samo dva sitna detalja. Prvi je taj što prethodni premijer Ivo Sanader već neko vreme sedi u austrijskom zatvoru (Austrija ne može odlučiti da li bi ga radije izručila Hrvatskoj zbog optužbi za prisvajanje novca iz javnih preduzeća, ili ga sama gonila zbog korupcionaških skandala koji okružuju Hypo banku), a nemali je broj bivših ministara, funkcionera, direktora državnih i paradržavnih firmi, generala koji su na stalnoj relaciji istražni pritvor

ratni zločin oslobođeni krivične odgovornosti, irrelevantni su za nacionalni politički život. Činjenica da su nacionalistički radikali, čiji mnogi vođe i sami strepe da će se uskoro naći pred domaćim pravosuđem zbog počinjenja, zapovijedanja ili prikrivanja ratnih zločina - od Tuđmanova prvorodenca Miroslava, šefa tadašnjih režimskih tajnih službi, do kriminalne i špijunske sitneži - uspjeli na demonstracijama okupiti tek oko 5000 ljudi, svjedoči o tome kako se nacionalistički balon u Hrvatskoj temeljito ispuhao i da nacionalističke organizacije neće niti nakon narednih parlamentarnih izbora imati potencijal za stjecanje punopravnog parlamentarnog statusa i utjecaja na nacionalnu politiku.

U takvim je uvjetima haška presuda, kojom su dvojica aktera Tuđmanova režima s generalskim činovima osuđena za sudjelovanje u Tuđmanovu zločinačkom poduhvatu, ostala posve neutralna u odnosu na međunarodnu poziciju Hrvatske. Pokušali su je, doduše, iskoristiti i politički lideri Hrvata iz BiH, također regrutirani u vrijeme trajanja Tuđmanovih zločinačkih poduhvata, i to organiziranjem

institucionalne pobune protiv djelovanja međunarodne zajednice u BiH. Profil Dejtonskoga sporazuma, koji blokira izgradnju održivih demokratskih institucija u Bosni, također je do neke mjere posljedica Tuđmanove zločinačke konspiracije. Naime, Oluja, kojom je reintegrirana Hrvatska, trebala je biti uvodni čin u vojno slamanje vojnih formacija „Republike Srpske“, nakon što su one provele genocid u Srebrenici, a pripremale se za još jedan - u Bihaću. Kad se međunarodno autorizirana akcija Hrvatske vojske, planirana pod pokroviteljstvom SAD, pretvorila u zločin nad rijetkim preostalim srpskim stanovništvom u oslobođenom prostoru, kad su ondje započele pljačka i palež ostavljene imovine i kad se ocrtao plan sprečavanja povratka izbjeglih stanovnika, hrvatskih državljana srpske nacionalnosti, svako

- sud - zatvor - posebne mere nadzora. Štaviše, može se primetiti da je svaka hrvatska vlada od proglašenja nezavisnosti bila u manjoj ili većoj meri upletena u neki skandal, što preteže da preraste u obrazac ponašanja, premda nisu svi koji su služili u vladi lično upleteni u skandale. Naprotiv.

Drugi sitan detalj je ta presuda protiv Gotovine, Markača i Čermaka. Trojica generala imala su neobične životne puteve koji su se, eto, sreli u toj operaciji zauzimanja Knina. Zauzimanjem Knina faktički je okončan oružani sukob na teritoriji Hrvatske. Kao nezavisna država, Hrvatska će kasnije krenuti putem koji će je dovesti do članstva u NATO i nadomak članstva u EU. Nema sumnje da je mnogo urađeno na približavanju zapadnim standardima, što se posebno vidi u nekim oblastima. Ipak, to ne znači da su rat i ratne operacije nužno bili bezgrešni, a kamoli da je sve što su radili Hrvati tokom rata bilo opravdano.

Gotovina i Markač su proglašeni krivim za veoma konkretne zločine koji su se dogodili u sklopu ratnih operacija ili kao posledica tih operacija, tokom trajanja ili neposredno po završetku. Prvostepeno veće MKSJ cenilo je dokaze koji su izneti u procesu koji je trajao duže od dve godine. Na kraju, došlo je do zaključka o povezanosti individualnih zločina, ubistava i teških napada na civile, sa ciljem zastrašivanja jedne etničke grupe kako bi ona napustila određenu teritoriju. Zaključak takođe obuhvata dokaze da je državni vrh

Hrvatske znao za te zločine, ali nije preduzeo ništa da ih spreči i kazni. Nesprečavanje i nekažnjavanje je imalo za posledicu ostvarivanje plana o etničkom čišćenju, u svetlu dokaza o postojanju plana za nasilno iseljavanje Srba sa (dela) teritorije Hrvatske, takozvanih Brionskih transkripata.

Umesto da se podvuče crta i kaže: dobro, postoje dokazi o zločinima protiv civila, ali presuda je doneta u prvoj instanci, što znači da postoji mogućnost žalbe, hajde da vidimo šta će odbrana uraditi u žalbenom postupku - Hrvatsku kao da je pogodila kataklizma. Predsednik Ivo Josipović, Vlada predvođena premijerom Jadrankom Kosor, akademska zajednica, intelektualni krugovi, mediji, raznorazni nacionalni radnici i žene-kućanice našli su za potrebno da javno iskažu nepravednost i neprihvatanje presude prvostepenog veća MKSJ. Hrvatska biskupska konferencija izdala je posebno saopštenje kojim odbacuje presudu protiv generala Gotovine i Markača, a vojni ordinarij msgr. Juraj Jezerinac održao je posebno nadahnut u propoved: „Duboko nas je kao narod iznenadila okrutna presuda našim generalima u Hagu. Hrvatima se dogodilo isto što se i Isusu Hristu dogodilo na Cvjetnu nedelju. Osetili smo kao i da nama viču: Razapni ga, razapni! Gotovo da nema čoveka u zemlji, koji je imalo pošten i voli svoj narod i domovinu, a koji nije osetio bol nakon nepravedne presude u Hagu. Takvo postupanje suda nikoga ne treba iznenađivati jer otkad je osuđen

daljnje vojno djelovanje prema Banjoj Luci moralo je biti zaustavljeno. Tuđman je tada definitivno otpisan kao saveznik Europe i NATO saveza, a Hrvatska je zapala u međunarodnu izolaciju, doduše neformalnu, ali tek nešto blažu od one u kojoj je bila Miloševićeva Srbija.

Iako se hrvatske političke elite još uvijek izbjegavaju suočiti s takvom, vrlo jednostavnom i konzistentnom, ali prilično sramotnom slikom novije prošlosti, iz načina vođenja politike nakon 2000, jasno je da je većina policy-planera u Hrvatskoj svjesna realnoga stanja stvari u tom razdoblju. Današnja hrvatska politika prema Bosni i Hercegovini više nije opterećena utegom Tuđmanova režima, ali posve su promašene analize poput one što ju je nedavno objavila Pravda, zasnovane na tvrdnji

najneviniji sin ove zemlje Isus Hrist, ne možemo ni očekivati pravedne sudove“.

Glavna tema u javnosti brzo je postalo ne da li su u ratu počinjeni zločini i ko treba da odgovara, nego kako su se supertajni tzv. brionski transkripti našli na listi dokaza tužilaštva u Hagu, ko ih je pronašao i ko ih je predao tužilaštvu. Bivši predsjednik Hrvatske Stjepan Mesić i aktuelni ministar unutrašnjih poslova (a prethodno šef Kontraobaveštajne službe) Tomislav Karamarko našli su se među glavnim sumnjivcima za doturanje dokaza na osnovu kojih je izrečena presuda o kriminalnom udruženju, kojom su, veruje se, denuncirane i Hrvatska i njeni *osnivači*.

Predsjednik Josipović, inače poznati profesor prava, koji se bavio humanitarnim pravom i konfliktima, i vlada premijerke Kosor okupili su sve mudrace sa zadatkom da nađu rešenje za novonastalu situaciju. Akademija pravnih nauka izradila je elaborat o nepravедnosti presude prvostepenog veća generalima Gotovini i Markaču, koji je onda putem diplomatsko-konzularne službe dostavljen vladama zemalja članica UN. Hrvatska namerava da se uključi u žalbeni proces, najavljen kao bitka svih bitaka, u svojstvu prijatelja suda (*amicus curiae*), kako bi pobila obrazloženje presude vezano za postojanje kriminalnog udruženja i pomoglo generalima da dokažu svoju nevinost.

U atmosferi koja je stvorena, a koja posmatračima sa strane izgleda kao zgodna zamena za svakodnevnicu

kako se Hrvatska više „ne stidi bosanske braće“, pa, budući da se za razliku od Republike Srpske, koja jača, Federacija raspada, ostaje samo pitanje vremena kad će Hrvatska poduprijeti centrifugalnu energiju bosansko-hercegovačkih Hrvata i podržati priključivanje Hrvatskoj teritorija što ih oni kontroliraju u BiH.

Ova konstrukcija ruske politike, koja vjerojatno ima simpatije i u nekim beogradskim političkim krugovima zanemaruje neke bitne činjenice.

Kao prvo, procesom pristupanja EU i članstvom u NATO savezu Hrvatska se definitivno teritorijalno odredila i nema govora o bilo kakvim ambicijama „zadebljanja kifle“, kao što je to vidio Tuđman. Isto tako, čvrsto se obvezala na poštivanje suvereniteta BiH i na potporu njenoj održivosti, i ne postoje niti manevarski prostor za izigravanje te obveze, niti relevantna politička snaga u Hrvatskoj, koja bi poduprla takvu avanturu. Policy-planerima u Hrvatskoj ne ide na ruku činjenica da međunarodna zajednica, svaki put kad započinje neki ozbiljni reformski proces u BiH,

optočenu problemima nezaposlenosti, korupcije i kriminala, niko nije primetio da spočitavani antihrvatski karakter suda, uz već mnogo puta pominjani antisrpski karakter, implicira moguće postojanje šire ideološke platforme. Je li MKSJ samo antisrpskohrvatski, pardon antihrvatskosrpski, ili se pretvorio u antijužnoslovenski, antibalkanski?

Petnaest i po godina po završetku ratnog sukoba u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, i 12 godina po završetku ratnog sukoba na Kosovu, koji su svi zajedno i svaki pojedinačno, šokirali svet, posao MKSJ nije završen. Osim žalbenog postupka u procesu Gotovina, Markač i Čermak, postoji nekoliko procesa pred prvostepenim većima koji su u toku, kao i procesi protiv Ratka Mladića i Gorana Hadžića, koji još uvek nisu započeti, pošto su optuženi u bekstvu. Datum zatvaranja MKSJ i izlazna strategija debatuju se i pomeraju od 2005. godine. Grupa međunarodnih pravnika i političara koji su konačno uverili Savet bezbednosti UN da 1993, osnuje MKSJ nisu mogli ni sanjati o njegovom navodnom antisrpskom, antihrvatskom karakteru. Uzgred budi rečeno, većina *osnivača* MKSJ danas ili obavlja druge dužnosti, ili je u penziji, ili više nije sa nama. Isto tako, i *osnivači* Hrvatske, BiH i Srbije više nisu sa nama. Potpuno je neverovatno da se mi 2011. godine još bavimo prvostepenim presudama za zločine, pa još pronalazimo nekakve ideološke karakteristike MKSJ. Pravda je u nekim slučajevima stvarno spora.

najprije lomi otpor najslabijih, dakle, Hrvata, a tek nakon toga druge dvije skupine. Isto se ponavlja i sada.

U Zagrebu se s političkih margina počelo nagađati o „vjetrovima rata“ koji se ponovno dižu nad Balkanom, a ocjena Pravde o opasnosti da se rat ponovno razbukta u Bosni i da Hrvati to iskoriste da bi ugrabili „svoj plijen“ u susjednoj državi, nacionalističkim je radikalima došla kao svojevrsna vanjska potvrda njihovih teza i tvrdnji o „izdajničkom karakteru“ svih hrvatskih vlada nakon 2000, dakle, nakon razdoblja udruženog Tuđmanova zločinačkog poduhvata. Nacionalistički radikali nikada ne razumiju procese koji se oko njih stvarno odvijaju, nego se samo koriste nekim elementima iz njih da bi dokazali svoje „urotničke teorije“. Tako niti ovog puta ne shvaćaju da Rusija traži opravdanje i skretanje pozornosti s Dodikove političke avanture raspisivanja referenduma o otkazivanju mandata državnoj razini sudbene vlasti i tužiteljstva u BiH, ali i visokog predstavnika međunarodne zajednice. Kao što je svojevremeno Tuđman svojim zločinom pomogao Miloševiću da njegova tvorevina „Republika Srpska“ preživi, tako bi sada Tuđmanovi „politički sinovi“ rado pomogli Dodiku. Međutim, danas oni u Hrvatskoj više nemaju relevantne političke snage, niti bilo kakva utjecaja.

Izazovi, koji su se u ovom razdoblju ispostavili pred Hrvatskom, i to i oni vezani uz BiH i položaj Hrvata ondje, i oni što proizlaze iz judikature Haškog tribunala, pokazali su se bitno manjima nego što se moglo očekivati. Hrvatsku, naime, stabilizira njeno „euro-atlantsko sidro“. Na sreću, vrijeme kad je Hrvatska vodila posve „suverenu“ politiku, nakon 1995, a do 2000. godine, odavno je prošlo, a osim na radikalskim marginama, nema žaljenja za tim vremenima. Zato sve što se dogodilo nije utjecalo na hrvatski institucionalni dijalog s EU, a nije niti poremetilo odnose snaga na relaciji Zagreb-Beograd.

Jedna je šansa, doduše, propuštena. Hrvatska će se, očito, sa karakterom Tuđmanovog zločinačkog poduhvata u punoj mjeri suočiti tek u fazi svoje potpune stabilnosti, kao članica EU. Uostalom, bitno drugačije vjerojatno neće biti niti sa Srbijom. I ona će puni zločinački karakter Miloševićeva režima pojmiti i ostaviti za sobom tek nakon procesa europske integracije, koji će zapravo otpočeti verifikacijom njene kandidature za članstvo u EU.

Aveti grbavičke ratne prošlosti

PIŠE: IRENA ANTIĆ

Dok su ljudi u dijelu Sarajeva koji je bio pod opsadom, svakodnevno ubijani granatama i snajperskim hicima sa srpskih položaja oko grada, u okupiranim naseljima Grbavica, Vraca i Kovačići, srpski dželati sijali su smrt svojim žrtvama pred očima. Živjeti u tim naseljima, za nesrpsko stanovništvo, značilo je iščekivati smrt svakog trenutka, umirati sa svakim novim, nepoznatim korakom, ili lupanjem na vrata. Zvuči apsurdno, ali, nada za život bio je pokušaj prelaska iz okupiranog u opkoljeni dio Sarajeva. Latiifa Musagić, 7. maja 1992, uspjela je sa suprugom i sinom pobjeći sa Grbavice. Kaže da je to za njih bio drugi rođendan:

„Na mostu Vrbanja bili su zapaljeni tenkovi. Leševi su plutali Miljackom. Kad su sve komunikacije bile prekinute, kad je zapaljena Pošta, kad sam vidjela paravojne formacije, koje su sišle sa Pala, tada sam samo strepila, šta će biti sa mojim sinom, koji je imao 20 godina, jer su već mnogi mladići bili odvedeni, a kružile su priče o zaklanim ljudima u neboderima“.

Beli anđeli, Beli orlovi, Šešeljevci i druge srpske (para)formacije, od aprila 1992, do reintegracije Grbavice u proljeće 1996. godine, harale su okupiranim naseljima. Pljačkale, silovale, mučile i ubijale. Po zlu i monstroznosti, preživjeli svjedoci najviše pamte Veselina Vlahovića-Batka, pripadnika formacije Beli anđeli, kojom je do svoje pogibije komandovao Zoran Vitković, a potom Predrag Jovančić.

Prijeratni bokser i član boksterskog kluba Željezničar, Veselin Vlahović, u Sarajevo je došao iz Nikšića, u predvečerje agresije na BiH. Bahati, nadobudni momak u ranim dvadesetim, sa prvim sarajevskim barikadama, 1-2. mart 1992, pokazao je nedvojbenu da je spreman sportske terene i vještine zamijeniti mržnjom i oružjem, protiv ljudi i grada, koji su mu nekoliko godina ranije pružili gostoprimstvo. Kao perjanica nabujalog, nezastavljivog ratnog pokliča, na krilima velikosrpske ideologijae koja je s prvim mirisima sarajevskog proljeća, u grad za naredne četiri godine nastanila